

EIROPAS PARLAMENTS

2004

2009

Attīstības komiteja

PAGAIDU
2005/2004(INI)

28.4.2005

ZINOJUMA PROJEKTS

par bērnu ekspluatāciju jaunattīstības valstīs ar īpašu uzsvaru uz bērnu darbu
(2005/2004(INI))

Attīstības komiteja

Referents: *Manolis Mavrommatis*

PR_INI

SATURS

Lappuse

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PROJEKTS.....	3
PASKAIDROJUMS	9

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PROJEKTS

par bērnu ekspluatāciju jaunattīstības valstīs, īpaši uzsverot bērnu darbu (2005/2004(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Eiropas Kopienas līguma 177., 178., 180. un 181. pantu,
- ņemot vērā Līguma par Konstitūciju Eiropai III sadaļas 316., 317. līdz 318. pantu,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par bērna tiesībām¹, un it īpaši tās 32. pantu,
- ņemot vērā Konvencijas par bērnu tirdzniecības, bērnu prostitūcijas un bērnu pornogrāfijas un bērnu iesaistīšanu militārā konfliktā I un II Papildu protokolus,
- ņemot vērā Starptautiskās darba organizācijas (SDO) Konvenciju Nr. 138 par minimālo darbā pieņemšanas vecumu (1973. gads) un Konvenciju Nr. 182 par vissliktāko bērnu darba veidu aizliegšanu un nekavējošu izskaušanu (1999),
- ņemot vērā 2000. gada jūnijā Kotonū, Benīnā parakstīto AKK un ES Partnerattiecību nolīgumu,
- ņemot vērā citus starptautiskos dokumentus par bērnu tiesību aizsardzības stiprināšanu, piemēram, ANO Starptautisko paktu par pilsoniskām un politiskām tiesībām², ANO Starptautisko paktu par ekonomiskām, sociālām un kultūras tiesībām³, ANO Konvenciju pret spīdzināšanu un cita veida rupju, necilvēcisku un pazemojošu izturēšanos vai sodīšanu⁴, ANO Konvenciju par sieviešu diskriminācijas visu veidu aizliegšanu⁵ un Otavas (Mine-Ban) nolīgumu⁶,
- ņemot vērā Āfrikas Hartu par bērnu tiesībām un labklājību, kas pieņemts 1990. gada jūlijā Nairobi, Kenijā,
- ņemot vērā Tūkstošgades attīstības mērķus, it īpaši 1. un 2. mērķi, un 2005. gada septembrī Nujorkā notikušā ANO Augstākā līmeņa tūkstošgades pasākumu,
- ņemot vērā tā iepriekšējās rezolūcijas un ĀKK-ES Apvienotās parlamentārās asamblejas rezolūcijas⁷,

¹ Pieņemta 1989. gadā un stājusies spēkā 1990. gadā.

² Pieņemts 1966. gada decembrī; stājies spēkā 1976. gada martā.

³ Pieņemts December 1966. gada decembrī; stājies spēkā 1976. gada janvārī.

⁴ Pieņemta 1984. gada decembrī; stājusies spēkā 1987. gada jūnijā.

⁵ Pieņemta 1965. gada decembrī; stājusies spēkā 1969. gada janvārī.

⁶ Pieņemta 1997. gadā Otavā.

⁷ Īpaši EP 2003. gada 3. jūlija rezolūcija par bērnu un kara darbībā iesaistīto bērnu nelikumīgu tirdzniecību (OV Nr. 74 C , 24.3.2004, 669. lpp.), 2003. gada 15. maija rezolūcija par Komisijas paziņojumu Padomei un Eiropas Parlamentam par izglītību un apmācību nabadzības samazināšanas kontekstā attīstības valstīs (OV Nr. 067 E 17.03.2004, 0285.-0293. lpp.), 2001.gada 6. septembra rezolūcija par pamatzglītību attīstības valstīs Apvienoto

- ņemot vērā Starptautisko programmu bērnu darba aizliegšanai (SPBDA), ko SDO iesniedza 1992. gadā un kas darbojas 51 valstī,
- ņemot vērā SDO un Apvienoto Nāciju Organizācijas Bērnu fonda (UNICEF) ziņojumus izglītības jautājumos¹,
- ņemot vērā 2000. gadā Dakarā, Senegālā Pasaules izglītības forumā (Dakaras samits) pieņemto dokumentu „Izglītība visiem”,
- ņemot vērā Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 26. pantu, kurā izglītība nosaukta par vienu no cilvēku pamattiesībām,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas speciālo sesiju par bērniem, kas notika Nujorkā 2001. gadā, un tās noslēguma dokumentu ‘Pasaule, kas piemērota bērniem’,
- ņemot vērā EK pamatnostādnes par bērniem, kas iesaistīti bruņotos konfliktos²,
- ņemot vērā Librevillas deklarāciju par bērnu nelikumīgu tirdzniecību, kas pieņemta 2002. gadā 21 Āfrikas valstī³,
- ņemot vērā Komisijas ziņojumu par nevalstisko organizāciju līdzdalību⁴,
- ņemot vērā Padomes rezolūciju par korporatīvo sociālo atbildību⁵,
- ņemot vērā Komisijas ziņojumu par kolektīvo sociālo atbildību: uzņēmējdarbības ieguldījums ilgspējīgā attīstībā⁶,
- ņemot vērā ESAO pamatnostādnes attiecībā uz transnacionāliem uzņēmumiem⁷,
- ņemot vērā ANO Augstā komisāra cilvēktiesību jautājumos ziņojumu par transnacionālo sabiedrību un līdzīgu uzņēmumu atbildību attiecībā uz cilvēktiesību jautājumiem⁸,
- ņemot vērā Trīspusējo deklarāciju par transnacionālo uzņēmumu un sociālās politikas principiem, kuru SDO pieņēma 1977. gada novembrī,

Nāciju Ģenerālās asamblejas speciālās bērniem veltītās sesijas kontekstā (2001/2030(INI)), rezolūcija par ES nostāju Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas Speciālā sesija par bērniem (OV Nr. 127 E 29.05.2003, 0691.-0693. lpp.), 2002. gada 13. jūnija rezolūcija par bērnu darbu sporta piererumu ražošanā (OV Nr. 261 E 30.10.2003, 0587.-0589. lpp.), 1999. gada 18. novembra rezolūcija par ANO Bērnu tiesību konvencijas 10. gadadienu (OV Nr. 189 07.07.2000, 241.-243. lpp.) un ĀKK-ES Apvienotās asamblejas rezolūcija par bērnu un, it īpaši karā iesaistīto bērnu tiesībām (OV Nr. 026 29.01.2004, 0017.-0026. lpp.).

¹ Īpaši SDO ziņojumi ‘Nākotne bez bērnu darba’ (2002) ‘Cīņa pret bērnu darbu ar izglītības palīdzību’ (2003), ‘Investēt katrā bērnā’ (2004) un UNICEF ziņojums ‘Finansējums izglītībai-investīcijas and ieguvumi’ (2002).

² 2003. gada 10. decembis, Nr. 15634/03.

³ Pieņemta ĀAK Valstu un valdību pirmajā samitā Librevilā, Gabonā, 1997. gada 7. novembrī.

⁴ OV Nr. 76 C, 25.3.2004, 247. lpp.

⁵ (dokumenta Nr. 5049/03).

⁶ OV Nr. 67 C, 17.3.2004, 28. lpp.

⁷ Ikgadējais ziņojums par pamatnostādnēm attiecībā uz transnacionāliem uzņēmumiem: 2000. gada izdevums.

⁸ ANO dokuments Nr.ECN 4/2005/91, 2005. gada marts.

- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas globālā līguma piekto principu, proti, "Uzņēmējdarbībai jāatbalsta bērnu darba efektīva izskaušana",
 - ņemot vērā Reglamenta 45. pantu,
 - ņemot vērā Attīstības komitejas ziņojumu un Starptautiskās tirdzniecības komitejas viedokli (A6-0000/20005),
-
- A. tā kā 'bērnu darbs' nozīmē jebkura veida darbu, ko veic bērni no 5 līdz 18 gadu vecumam, kas ir kaitīgs viņu fiziskai vai garīgai veselībai, vai aizkavē viņu sociālo, morālo un psiholoģisko attīstību, liedzot viņiem apmeklēt skolu,
 - B. tā kā 246 miljoni bērnu pasaulē strādā un 179 miljoni no viņiem ir upuri tam, ko SDO definējusi par vissliktākajiem bērnu darba veidiem,
 - C. tā kā lielākā daļa strādājošo bērnu ir nodarbināti lauksaimniecības nozarē,
 - D. tā kā 5 miljoni bērnu tiek ekspluatēti Austrumeiropas un Vidusjūras reģiona darba vietās,
 - E. tā kā 1995. gada Konvenciju par bērnu tiesībām vēl nav ratificējušas visas tās valstis, kas to parakstīja, proti, Amerikas Savienotās Valstis un Somālija,
 - F. tā kā bērnu darbs vienlaikus izriet no nabadzības un ir tās sekas,
 - G. tā kā ir svarīgi reģistrēt bērnu piedzimšanu dzimtsarakstu nodaļā un nepieciešams uzsvērt, ka reģistrācija ir tieši saistīta ar SDO 138. konvencijas izpildi,
 - H. tā kā 2000. gada 10. novembrī Komisija un Padome izdeva kopīgu pazīnojumu par vispārējo pamatzglītību un to, ka izglītība ir jāatzīst par attīstības prioritāti; turklāt Eiropas Parlaments neskaitāmās rezolūcijās ir atzinis saistību starp izglītību un bērnu darba aizliegšanu,
 - I. tā kā 121 miljons bērnu (no tiem 65 miljoni meiteņu) nekad nav gājuši skolā,
 - J. tā kā bērnu darbs neļauj daudziem bērniem apmeklēt skolu, kas tiek uzskatīta par greznību, viņu peļņa ir būtisks papildinājums visas ģimenes izdzīvošanai; tā kā 120 miljoni no kopējā strādājošo bērnu skaita strādā pilnu darba laiku, kā rezultātā viņu izglītība vai nu nav pietiekama vai tās nav vispār,
 - K. ņemot vērā izglītības un arodapmācības svarīgo nozīmi cīņā ar nabadzību, it īpaši meitenēm un sievietēm; uzsverot Komisijas politiskās saistības izglītības un apmācības resursu palielināšanā sadarbības attīstības kontekstā,
 - L. tā kā Padome ir skaidri formulējusi savas saistības attiecībā uz Tūkstošgades attīstības mērķiem,

- M. tā kā sporta preču ražotāji 1978. gadā apņēmās ievērot Starptautiskās futbola asociāciju federācijas (FIFA) Darba kodeksu, kas aizliedz izmantot bērnu darbaspēku to preču ražošanā, kam tā izsniedz licences,
- N. tā kā uzņēmumiem, ieskaitot starptautiskos, ir pienākums palīdzēt izskaust bērnu darbaspēku,
1. Aicina visas valstis, cik ātri vien iespējams, ratificēt un īstenot ANO Bērnu tiesību konvenciju un tās papildu protokolus;
 2. Aicina visas ES dalībvalstis, kas nav ratificējušas SDO 138. un 182. konvenciju, tās ratificēt un īstenot;
 3. Uzsver, ka cīņai par bērnu ekspluatācijas un bērnu darba izskaušanu ir jābūt vienai no ES politikas prioritātēm, un aicina Komisiju Eiropas Iniciatīvas demokrātijai un cilvēktiesībām (EIDC) kontekstā radīt īpašu budžeta līniju, kuras līdzekļi tiktu atvēlēti bērnu tiesību aizsardzībai;
 4. Piepras Komisijai pilnībā iekļaut tēmu par bērnu darba likvidāciju savos lēmumos, īpaši stratēģijas dokumentos attiecībās ar valstīm un reģioniem un nacionālajās/reģionālajās programmās, kā arī Attīstības politikas aktā un galveno uzmanību veltīt izglītības būtiskajai lomai;
 5. Aicina Komisiju nodrošināt, lai ES arodū politika būtu vērsta uz konsekventu bērnu tiesību aizsardzību un veicināšanu;
 6. Piepras Komisijai nodrošināt, lai jautājums par bērnu darbu kļūst par galveno jautājumu cilvēktiesību komitejās vai apakšgrupās, kas tika nodibinātas saskaņā ar arodū un sadarbības nolīgumiem;
 7. Aicina Padomi un Komisiju iekļaut savā sadarbības attīstības politikā oficiālu bērna dzimšanas reģistrāciju kā pamatlīdzekli bērnu tiesību aizsardzībā;
 8. Piepras Komisijai iekļaut jautājumu par oficiālu bērna dzimšanas reģistrāciju visos savos turpmākajos paziņojumos attīstības politikas kontekstā un dot norādījumus par to, kā veicināt šo procesu;
 9. Apsveic Komisijā izveidoto komisāru grupu jautājumā par pamattiesībām un aicina šo grupu par vienu no tās augstākām prioritātēm izvēlēties bērnu aizsardzību un bērnu darba izskaušanu;
 10. Apsveic personālā pārstāvja cilvēktiesību jautājumos iecelšanu un aicina viņu par vienu no savām prioritātēm padarīt bērnu darba izskaušanu;
 11. Aicina Komisiju gatavot ikgadējus ziņojumus par bērnu tiesībām, tā izveidojot visaptverošu dokumentu par bērnu aizsardzību un bērnu darba izskaušanu;

12. Apsveic stratēģisko partnerattiecību izveidošanos 2004. gada jūlijā starp SDO un Komisiju attīstības jomā un pievēršot tās īpašo vērtību bērnu darba jautājumam; aicina Komisiju regulāri ziņot Parlamentam par virzību jomās, ko paredz šī sadarbība; aicina Komisiju uz līdzīgu sadarbību ar citām nozīmīgām organizācijām, piemēram, ANO Bērnu fondu;
13. Aicina Padomi un tās prezidentūru 2005. gada septembrī Nujorkā ANO Augstā līmeņa tūkstošgades pasākumā ES vārdā izvirzīt jautājumus par bērnu aizsardzību un bērnu darba izskaušanu.
14. Aicina Komisiju un ĀKK-ES Apvienoto parlamentāro asambleju ņemt vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas speciālās sesijas par bērniem rezultātus, pārskatot Kotonū nolīgumu ĀAK-ES Partnerattiecību nolīguma revīzijas sarunās, un aicina visas šī nolīguma un ES dalībvalstis pildīt saistības, ko tās uzņēmās šajā sesijā;

Saikne starp izglītību, nabadzību un bērnu darba izskaušanu

15. Vēlreiz atgādina viedokli, ka starp izglītības trūkumu un bērnu darbu pastāv savstarpēja, viena otru pastiprinoša saistība;
16. Aicina Komisiju izmantot Eiropas Savienības, kā galvenās humānās palīdzības sniedzējas starptautisko institūciju vidū, stāvokli sabiedrībā, lai piespiestu izstrādāt politikas struktūru bērnu darba izskaušanai, ietverot centienus sasniegt mērķi par izglītību bez diskriminācijas, tādējādi parādot tās vitālo svarīgumu bērnu nākotnei;
17. Izsaka nožēlu par to, ka pēc Dakaras samita nav bijis nozīmīga pavērsiena izglītības krīzes risināšanā, un atzīmē to, ka pašreiz 113 miljoni bērnu skolas vecumā, no kuriem divas trešdaļas ir meitenes, nevar iegūt pat pamatizglītību;
18. Uzskata, ka nevienam bērnam nav jāpaliek bez izglītības un atzīmē, ka mācību maksas un maksājumu par pamatizglītību atcelšana, jaunu skolu atvēršana un izpratne, ka izglītība var dot cerību bērnu labākai nākotnei, dotu bērniem un viņu ģimenēm stimulu atgriezties skolas solā;
19. Aicina Komisiju formulēt skaidrus mērķus vispārējās pamatizglītības veicināšanai dalībvalstu rīcības programmās, īpaši uzsverot meiteņu un marginālo sociālo grupu bērnu iespēju iekļauties izglītības programmās;
20. Uzskata, ka bērnu darbs ir nesabalansētas sociāli-ekonomiskās attīstības rezultāts; cenšoties izskaust bērnu darbu, iesaka ņemt vērā sociālos apstākļus un nabadzību jaunattīstības valstīs, un iesaka pasākumus, kas palielinātu ģimeņu ienākumus, piemēram, garantēt minimālo algu strādājošiem pieaugušajiem;
21. Apsveic Starptautiskās programmas bērnu darba izskaušanai (SPBDI) aktivitātes un atbalsta programmā ierosinātos motivācijas pasākumus, lai veicinātu bērnu atgriešanos skolā, piemēram, bērnu bezmaksas ēdināšanu un cita veida palīdzību ģimenēm;

Bērnu ekspluatācijas vissliktākie veidi

22. Izsaka satraukumu par nopietniem bērnu tiesību pārkāpumiem, kas definēti ANO Konvencijā par bērnu tiesībām, to vidū tiesībām uz veselību, izglītību un ēdienu, kā arī aizsardzību pret vardarbību, ekspluatāciju un sliktu izturēšanos;
23. Aicina Komisiju atbalstīt programmas, kas apkaro mazāk izplatītos bērnu darba veidus, piemēram, darbu mājsaimniecībā un bērnu pārdošanu ģimenes parādu nomaksai (parādu verdzība);
24. Apsveic gaidāmo Komisijas paziņojumu par cilvēku nelikumīgu tirdzniecību (2005);
25. Vēlreiz atgādina savu priekšlikumu iecelt ES īpašo pārstāvi to bērnu aizsardzībai, kas kļuvuši par bruņotu konfliktu upuriem, lai panāktu, ka šādai situācijai tiek pievērsta pienācīga uzmanība;

Korporatīvā atbildība

26. Apsveic gaidāmo 2005. gada aprīļa Komisijas paziņojumu par korporatīvo sociālo atbildību;
27. Aicina Komisiju un Padomi veicināt godīgas tirdzniecības iniciatīvas, īpaši nesen pievienotās ES dalībvalstīs, uzraudzot ražotājus, lai pārliecinātos, ka viņu metodes atbilst godīgas tirdzniecības standartiem;
28. Aicina dalībvalstis paaugstināt patēriņtāju izpratni par korporatīvo sociālo atbildību un atbalstīt iniciatīvas, kas veicina tādu produktu ražošanu, galvenokārt lauksaimniecībā un sporta preču nozarē, kur nav izmantots bērnu darbs;
29. Aicina Padomi atbalstīt ESAO norādījumus par starptautiskiem uzņēmumiem un ANO globālo nolīgumu;
30. Apsveic starptautiskā līmenī parakstīto kakao pupiņu audzēšanas, pārstrādes un tām ražoto produktu kakao nozares ražotāju protokolu un rezultātus, kas panākti, īstenojot plānu, ar ko ierobežo bērnu darba izmantošanu futbola bumbu ražošanā (šūšanā) Pakistānā, un atbalsta jebkādus citus līdzīgus centienus;
31. Dod norādi priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām, ĀKK-ES Apvienotās parlamentāras asamblejas līdzpriekšsēdētājam, ANO bērnu fondam un citām attiecīgām ANO aģentūrām.

EXPLANATORY STATEMENT

The exploitation of children in developing countries, with a special focus on child labour

Introduction

**'One picture, a thousand words',
Chinese proverb.**

A photograph of an armed child at the battlefield. Hundreds of young children crammed into shacks working relentlessly in the fight for life; their own and those of their ailing parents. Thousands of young children aged 5-17, instead of being educated in schools, are scattered across fields gathering in crops and other products. Millions of young children throughout the world are calling for our attention, asking for our care, affection and support. We have an obligation to protect them. We have the power. The European Union cannot and must not remain indifferent in the face of the exploitation of children in developing countries. The international organisations are doing their part. European citizens support this effort - because 246 million children in our world are looking to us with hope in their hearts.

Background

The term 'child labour' means any form of work performed by children between the ages of 5 and 17 which is harmful to their physical and mental health and impedes their social, moral and psychological development. Furthermore, this term also covers any form of activity which keeps children away from the place where they should be, i.e. in the classroom. Moreover, the minimum permissible age for working is 14 years.

The following are also considered to be forms of child labour: *trafficking in children, prostitution, exploitation of children sold to pay off family debts (debt bondage), those who work confined as domestic help and those working in dangerous jobs such as in mines, the chemical industry and farm work which involves contact with pesticides and insecticides etc.*

At present, 246 million children in the world work, a number equivalent to approximately half the population of the European Union. According to recent data provided by the International Labour Organisation (ILO), 171 million children work in places which are hazardous for their physical and mental health, 5.7 million have become slaves to pay family debts, 1.8 million are exploited by prostitution and pornography rackets, 1.2 million have fallen victim to trafficking or have been press-ganged into sexual exploitation, forced labour or work, 600 000 are involved in other illegal activities, while at least 300 000 children have been forcibly recruited into armed forces around the world.

Of those children, 121 million (65 million of whom are girls) have never been to school, 73 million are under the age of 10 and some 179 million are victims of what the ILO describes as worst forms of labour.

Furthermore, 70% of working children are ‘employed’ in the agricultural sector, while in the developing countries, one third of farmers are aged between 5 and 17. The children who work in the fields, under appalling conditions, often fall victim to both economic and physical exploitation. In commercial farming, principally in the production of cocoa, tea, coffee, cotton and rubber, where child labour is common, effective action to eliminate it is extremely important.

Child labour is not a phenomenon encountered only in the underdeveloped and developing countries. In eastern Europe and the Mediterranean region, 5 million children are subject to exploitation at places of work.

Despite this situation, labour for children under the age of 17 is not prohibited. The United Nations Children’s Fund (UNICEF) and many organisations dealing with children recognise that children’s work can be of substantial assistance to the families who have problems surviving. Moreover, work which brings the children money for their own use, which is performed in tandem with their studies at school is, in many cases, beneficial for their intellectual development and, therefore, acceptable. Unfortunately, however, according to ILO figures, 120 million of the total number of children working perform normal, and not reduced, working hours, with the result that their education ranges between inadequate and non-existent.

Causes

Child labour is a complex problem. There are socio-economic reasons which have to be identified in order to find an effective solution. It is principally a product of poverty, a lack of equal opportunities, a lack of access to education and the gap between urban and rural areas.

According to UNICEF, the basic cause is *poverty*. Poverty and child labour are bound up in a paradoxical relationship. However, it had also been reported at the Oslo Conference on child labour that ‘the exploitation of children is both a cause and effect of poverty’. On the one hand, poverty drives many families to put their children to work as the only means of survival. On the other hand, economic exploitation of children perpetuates the problems of illiteracy, social exclusion and inequality, and delays development.

Moreover, an important cause of economic exploitation of children is *lack of education*. In many cases, the absence of alternative activities drives children into work. The lack of school facilities or the need to pay school fees for basic education, which may not be high but are considered to be a luxury for many families, keep the children away from the place where they should ‘work’. The fact that in many developing countries education is not an alternative solution to work is often the result of the irresponsibility of governments, which consider investment in other areas more pressing.

Child labour may also be a consequence of *marginalisation of certain social groups*, owing to the lack of legislation to ensure equality in education or owing to historical or religious traditions. Discrimination relating to gender, nationality, social class, religion or even health pushes children from these social groups into the ‘worst forms of labour’.

A significant impediment to combating child labour is the *failure to register children's births*¹. The registration of children at the registry office and, by extension, the issuing of a birth certificate, ensures that in future they have the right to enjoy the protection of the State, including the right to vaccination, access to medical care and to education.

Some of the reasons for the failure to register new-born babies are the relatively high cost, ignorance of the procedure, distance from towns in which registry offices are located or even lack of information as to the importance of acquiring a birth certificate. Official registration of children's births is a fundamental instrument of supervision and prevention of uncontrolled child labour and of all forms of exploitation. It has been calculated that registration at a registry office costs less than 1 dollar per person². Nevertheless, each year, one third of new-born babies (some 40 million) are deprived of this right and therefore run the risk in future of falling victim to exploitation.

Elimination of child labour and promotion of education

It is a fact that poverty, lack of education and child labour form a vicious circle. Where the levels of poverty are high, children are required to work from an early age, and thus stay away from school, while their lack of education makes them more susceptible to exploitation and deprives them of a better future. The elimination of the economic exploitation of children is therefore a basic factor in achieving Goal 1 of the Millennium Development Goals (eradication of poverty) and Goal 2 (compulsory and free basic education for all).

In 1990, the conclusions of the World Summit on Children included the goal that by the year 2000 all children in the world should have access to education and at least 80% of them should have the possibility of completing primary education. In 2000, the Dakar Summit adopted the document 'Education for All' whereby 181 states committed themselves to providing basic, quality education for all children, in particular girls. Despite that, 113 million children of school age at the present time have never been to school.

The abolition of tuition fees and charges for basic education, the creation of new schools and increasing awareness among children and parents that only education can give them a better future, would give children and their families an incentive to return to the classroom.

The European Union's support for this initiative is also demonstrated by the importance which the Council has attached to the Millennium Development Goals³. Furthermore, this initiative was recognised by the European Parliament in two resolutions. The first concerns the need to support compulsory and free basic education accessible to all, and the second concerns child labour in the production of sports equipment⁴. However, these initiatives do

¹ 'The child shall be registered immediately after birth and shall have the right from birth to a name, the right to acquire a nationality and, as far as possible, the right to know and be cared for by his or her parents', Article 7 of the *Convention on the Rights of the Child*.

² According to UNICEF data, in Bangladesh where there was a legal basis, it cost 0.20 \$ for each child of a total of 5 million children.

³ Achieving the Millennium Development Goals as a key objective for the European Union's 2559th Council meeting, Brussels 26 January 2004, 5519/04 press 26.

⁴ 2001/2030(INI) and OJ No 261 E of 30.10.2003 p. 0587-0589.

not find practical expression in terms of EU cooperation with third countries, which continues to make a distinction between the exploitation of children and lack of education.

Legal framework: Instruments and international commitments

In 1989, the protection of children's rights was set out in the first world-wide legally binding code concerning the rights every child should enjoy, which was adopted by almost the entire international community. This document was the **United Nations Convention on the Rights of the Child** which detailed the minimum standards and basic principles for the protection of children from various forms of exploitation¹. In particular, Article 32 provides for the protection of children from any form of work *that is likely to be hazardous or to interfere with the child's education, or to be harmful to the child's health or physical, mental, spiritual, moral or social development*. Moreover, the Convention contains measures against the use of children in the trafficking of drugs and other illegal substances, sexual exploitation, slave trading and against their participation in armed conflicts. The Convention, which has been ratified by all the states in the world except the USA and Somalia, is supplemented by two optional protocols from the year 2000 concerning the involvement of children in armed conflicts and trafficking in children, child prostitution and pornography.

The problems created by child labour are also covered by international labour rules. Two International Labour Organisation (ILO) conventions are equally important. **Convention 138** concerning the minimum age for admission to employment (1973)², which is 15 years of age (14 for the developing countries), while for hazardous work the minimum age is 18. Convention 138 has not been ratified by the USA and three Member States of the European Union. **Convention 182** (1999)³ defines the worst forms of child labour as (i) all forms of slavery or practices similar to slavery, such as debt bondage and serfdom and forced or compulsory labour, including forced or compulsory recruitment of children under the age of 18 for use in armed conflict, (ii) child prostitution or pornography, (iii) the use of children for illicit activities, such as the trafficking of drugs and (iv) any form of work which is likely to harm the physical or mental health of children. Only one Member State of the European Union has not ratified this Convention.

At the regional level, significant progress was represented by the signing of the **African Charter on the Rights and Welfare of the Child** by the African Union in 1990⁴. Inter alia, Article 22.2 of the Charter states that no child under the age of 18 shall take a direct part in hostilities.

The signing of various international conventions and special protocols represents only the beginning of the formation of a significant legal framework for the protection of children at international level. Unfortunately, however, their ratification and implementation at national level remains inadequate.

¹ *Convention on the Rights of the Child*, <http://www.unicef.gr/reports/symb.php>.

² *Convention concerning Minimum Age for Admission to Employment*,
<http://www.ilo.org/ilolex/english/convdisp1.htm>.

³ *Convention concerning the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour*,
<http://www.ilo.org/ilolex/english/convdisp1.htm>.

⁴ *African Charter on the Rights and Welfare of the Child*,
http://www.africa-union.org/Official_documents/Treaties_Conventions_en

In 1992, the ILO presented the International Programme on the Elimination of Child Labour¹ which includes action in various areas such as exerting pressure on governments to adopt laws on compulsory basic education. The IPEC operates successfully in 51 countries and has the potential to develop, if its funding is bolstered.

In the United Nations, there are various departments and mechanisms responsible for promoting human rights and dealing with the phenomenon of child labour. One of these is the UN High Commissioner for Human Rights. This office comprises two categories which promote the protection of human rights: the bodies set up by the Charter of Human Rights and those prescribed by the Treaties. The Committee on the Rights of the Child², of the latter category, is a body composed of specialised, independent personnel who supervise the implementation of the Treaty and the two optional protocols in the States which have ratified them; the States themselves are also required to submit regular reports to the Committee.

The UN works together with other organisations and services to promote human rights. Of these organisations, UNICEF contributes towards that end via cooperation programmes with national governments.

Children's rights were also the subject of the UN General Assembly Special Session of May 2002, the aim of which was to draw up a framework to promote children's rights over the following ten years. Child labour is covered in the final text 'A world fit for children'³, and in particular the paragraph entitled 'Protecting against abuse, exploitation and violence'. However, the General Assembly encourages effective action by the international community to eliminate and prohibit the worst forms of child labour while, on other forms of labour, the text is less precise.

The role of the EU in the fight to eliminate child labour

The promotion of children's rights and, in particular, the endeavour to eliminate child labour are not the subject of a uniform European strategy. Even within European development policy, this aspect of policy does not occupy a central position. Moreover, neither does the *Council regulation laying down the requirements for the implementation of development cooperation operations which contribute to the general objective of developing and consolidating democracy and the rule of law and to that of respecting human rights and fundamental freedoms*⁴ make any specific reference to children's rights.

The *Communication from the Commission concerning the European Union's role in promoting human rights and democratisation in third countries*⁵ stresses that 'to be effective, respect for human rights and democracy should be an integral or 'mainstream', consideration in all EU external policies'. Such an approach encourages the search for solutions to the

¹ IPEC - International Programme on the Elimination of Child Labour

² Committee on the Rights of the Child (CRC)

³ Final document of the Special Session of the General Assembly on Children on 10 May 2002, *A world fit for children*, part III / B / 3, art. 441-44, <http://www.unicef.org/specialsession/wffc/index.html>

⁴ Regulation (EC) No 975/1999, OJ L 120 of 08/05/1999, p. 0001-0007

⁵ COM(2001)252, final

problem but may be considered haphazard unless appropriate bodies are also present to turn the spotlight on these specific problems amid the other priorities¹.

The European Parliament underscores that risk in its *resolution on trafficking in children and child soldiers* and in the *resolution of the ACP-EU Joint Assembly on the rights of children and, in particular, child soldiers*. There are two approaches to the subject. On the one hand a horizontal approach which embraces the general incorporation of the protection of children's rights into all the European Union's policies and, on the other hand, specific measures aimed at promoting children's rights, including a special budget for that purpose.

Corporate responsibility

Globalisation has changed the role of multinational companies. Consumers have become more aware not only about quality and the price of products but also about the conditions under which they are manufactured. The social responsibility of the multinationals is therefore the focus of much attention.

In 1997, the first attempt was made to approach the subject from this angle, with the *Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy*, adopted by the International Labour Organisation (ILO), which contains references, *inter alia*, to respect for the minimum age for access to employment² and the elimination of the worst forms of labour³.

In 2000 the *OECD Guidelines for Multinational Enterprises* laid down a number of non-mandatory rules in various areas of human rights which stressed the need for companies to make a contribution to the abolition of child labour⁴.

Moreover, since 2000, the same aim has been pursued by the United Nations in the form of the fifth principle of the *Global Compact*⁵.

The report by the UN High Commissioner on the responsibilities of transnational corporations with regard to human rights, which was adopted by the Subcommission on the Protection and Promotion of Human Rights in 2003, confirms and reinforces the principles championed in relation to child labour⁶ prior to that date.

A. Corporate rules of conduct

¹ Mirjam Van Reisen, Invisible children, Towards integration of children's rights in EU Member States' development cooperation policies, 2002

² Paragraph 36, Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy, <http://www.ilo.org/public/english/employment/multi/download/english.pdf>.

³ Introduction 190, *ibid.*

⁴ Chapter IV, paragraph 1b), The OECD Guidelines for Multinational Enterprises, 2000, <http://www.oecd.org/dataoecd/56/36/1922428.pdf>

⁵ <http://www.un.org/Depts/ptd/global.htm>.

⁶ Chapter II, paragraph 42 *Report of the United Nations High Commissioner on Human Rights on the responsibilities of transnational corporations and related business enterprises with regard to human rights*, E/CN.4/2005/91, 15/02/2005.

As initiatives to protect children's rights have evolved, more 'codes of conduct' for companies have emerged to attune them to the argument that economic success can go hand in hand with respect for children's rights.

A positive example in this respect is the cocoa industry. In 2000, the Global Industry Group (GIG) was formed by producers, trade unions and other players in the cocoa industry at international level. At the end of that year, they signed a Protocol concerning cases of exploitative child labour in cocoa-growing in the countries of West Africa. The aim of this Protocol is to develop effective and authoritative standards in the farming of this particular product by July 2005. The WACAP programme¹, in the broader framework of the ILO IPEC programme, aims to eliminate the worst forms of child labour in the cocoa industry and commercial agriculture and to remove all children working under hazardous conditions in the cocoa industry. The first results of the programme (30 June 2004) report that 250 children were removed from plantations in the West African countries and returned to schools in September.

Another positive development occurred in Pakistan (where 75% of global production of soccer balls takes place). The findings of a joint study by the ILO, the Sialkot Chambers of Commerce and Industry and the American Council for the Soccer Ball Industry were of particular concern in relation to the children in this area. The Sialkot Chambers of Commerce and Industry and the ILO implemented a plan to restrict the use of children in the production (stitching) of soccer balls and to educate former, younger workers so that they have more varied opportunities for employment in the future. According to estimates for the first two years, the results of implementing this plan were encouraging and the number of producers taking part had increased².

B. Recognition of corporate social responsibility (CSR)

In this programme, significant progress was made with the *Communication from the Commission concerning Corporate Social Responsibility*³. CSR has been defined as voluntary integration of social and environmental concerns in the business operations of companies. It is considered that if companies succeed in managing change in a socially responsible manner this will make a positive impact at macro-economic level. In its *resolution on the Communication from the Commission on participation of non-state actors in EC development policy*⁴, Parliament recognised CSR as an element of EU development policy, which was particularly important as it indirectly represents an instrument for the protection of children from economic exploitation.

¹ West Africa commercial agriculture programme to combat hazardous and exploitative child labour. This programme covers five countries in West Africa: Ghana, Cameroon, the Cote d'Ivoire, Guinea and Nigeria <http://www.ilo.org/public/french/region/afpro/yaounde/mdtyaounde/download/wacapsye.pdf>.

² Combating child labour in the soccer ball industry in Pakistan, *From stitching to school* http://www.ilo.org/public/english/standards/ipec/publ/download/2004_soccerball_en.pdf.

³ Communication from the Commission concerning Corporate Social Responsibility: a business contribution to Sustainable Development, COM(2002) 347 final.

⁴ EP resolution on the communication from the Commission to the Council and the European Parliament and the Economic and Social Committee on participation of non-state actions in EC development policy, A5-0249/2003.

Another aspect of the problem is of an economic nature. Guaranteeing that materials and products have been produced responsibly and ethically is a means of sensitising consumers to the ethical considerations attached to their goods. The prices of the products produced by the hands of cheap child labour are more competitive. Children should not be sacrificed on the altar of development and competitiveness. Consequently, countries which do not invest in the quality of their human resources are condemned to perpetuate their underdevelopment.